

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs do usnesení nižších soudů ve vyzývacím řízení podle §u 2 zákona ze dne 6. února 1869, čís. 18 ř. zák.

D ů v o d y:

Vyzývací řízení podle §u 2 zákona ze dne 6. února 1869, čís. 18 ř. zák. jest podstatnou součástí řízení knihovního, jak patrno z ustanovení §u 74 odstavec druhý a §u 11 kn. zák., jež se přímo tohoto zákona dovolávají, odkazujíce naň, a platí tudíž i v řízení vyzývacím ustanovení §u 130 knih. zák., podle něhož proti srovnalým rozhodnutím nižších soudů není dovolací rekurs přípustný.

Čís. 5054.

Jest podstatnou vlastností losu (§ 870 obč. zák.), kdy bude tažen.

Předpis §u 875 obč. zák. předpokládá, že druhá strana sice o omylu třebas nevěděla, ale tuto svou nevědomost nedbalostí svou zavinila. Pokud jest tomu tak při vadném znění prospektu losů.

Zakazuje-li zákon přímo smlouvu, je smlouva dle §u 879 obč. zák. nicotna, třebas tu není zvláštních zákazů; nezakazuje-li však přímo smlouvu, nýbrž pouze jistý způsob uzavření neb uzavření na jistém místě neb za jistého času, smlouva ještě nicotnou není, leda že by zákon sám zákaz ten nicotností zdůraznil anebo z povahy věci nebo zákona bylo zřejmo, že si ji zákonodárce jako nicotnou představuje a jen důsledek ten výslovně vyjádřiti opomněl.

Smlouva uzavřená sprostředkovatelem uvedeným v §u 4 zák. ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák. je platna a jen sprostředkovatel a firma podléhají následkům §u 5 zákona.

(Rozh. ze dne 19 května 1925, R II 150/25.)

Žalobce koupil v roce 1922 od jednatele žalovaného družstva několik losů (mezi nimi též stavební los), na něž zaplatil část 850 Kč. Při uzavření koupě byl žalobci jednatelem žalovaného družstva předložen prospekt, na jehož zadní straně bylo uvedeno, že poslední tah stavebních losů bude v roce 1925. V žalobě, již domáhal se vrácení 850 Kč, uvedl žalobce, že právě ta okolnost, že v prospektu bylo uvedeno, že stavební losy již v roce 1925 budou taženy, naposledy, na kteroužto okolnost jednatelem také zvláště bylo poukázáno, žalobci činila návrh přijatelným a tím že byl pohnut k tomu, by smlouvu uzavřel. Byl tedy stranou žalovanou pokud se týče poslední lhůty tahu čsl. stavebních losů uveden v omyl, jelikož poslední tah se stane teprve v roce 1946 a tím bylo způsobeno, že uzavřel smlouvu, kterou by jinak neuzavřel, neboť na něho působila hlavně okolnost, že v roce 1925 peníze za stavební losy obdrží zpět, aby losy koupil, což by nebyl učinil, kdyby věděl, že poslední tah stavebních losů bude teprve v roce 1946. Jelikož všechny losy koupil za cenu úhrnnou, že činí prý uvedení v omyl ohledně

jednoho druhu losu celou smlouvu neplatnou, a to i ohledně ostatních druhu losů. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Předpokladu §u 870 obč. zák. tu není. Lze připustiti jako možné, že žalobce na základě prospektu a, jak tvrdí, snad také na základě údaju zástupce žalované, kýjících se s obsahem prospektu, mohl býti v omylu ohledně posledního tahu stavebních losů, a bylo by pak také za to míti, že tento omyl byl vyvolán žalovanou. Z přednesu stran a z obsahu prospektu vychází však na jevo, že omyl netýče se ani věci samé, druhu losů, o který tu jde, ani podstatné její vlastnosti, nýbrž že se týče okolnosti vedlejší. I kdyby snad pro žalovaného bylo prospěšným, by peníze obdržel zpět po uplynutí 3 let, kdyby poslední tah stavebních losů se stal v roce 1925, má z druhé strany zase více naděje na výhru, může-li se účastniti při více než 40 tazích, než kdyby se mohl účastniti jen při 6 tazích. Z toho důvodu dlužno všeobecně považovati za prospěšnější kup losu, který má před sebou ještě mnoho tahů, než kup losu již skoro odehraného, pročez se cny výhody a nevýhody jistě navzájem vyrovnají. Jest také málo pravděpodobno, že by právě ta okolnost, že byl toho mylného mínění, že stavební losy v roce 1925 budou slosovány, přiměla žalobce k uzavření smlouvy, koupil-li mimo 1 stavební los 3 jiné losy, jichž poslední tahy podle prospektu budou teprve v letech 1953, 1960 a 1974. Žalobce nemůže tedy odstoupiti od smlouvy kupní ani z důvodu §§ 871, 872 obč. zák. a následkem toho také není oprávněn žádati navrácení splátek, jím dosud zapravených. **O d v o - l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. **Důvody:** Při výkladu §u 870 obč. zák. vychází odvolací soud z právního názoru, že lstivé oklamání nemá vždy v zápětí neplatnost smlouvy, nýbrž že i v tomto případě má lstivá pohnutka vliv na platnost jednání jen tehdy, rozhodovala-li o vůli stran, pak ale jest omyl podstatným (motivy, 73 příl. k těsnop. protokolu panské sněmovny XXI. sezení 1912 str. 136). V tomto případě jedná se o takový omyl. Jak z prospektu vyplývá, vyhrává každý los, t. j. vyplácí se při slosování nejméně nominelním obnosem. Za tohoto stavu věci jest hrací doba podstatnou vlastností losu, jelikož nabyvateli losu jistě nemůže býti lhostejno, kdy bude moci počítati s výplatou aspoň nominelního obnosu. Žalobce tvrdí, že k uzavření smlouvy ho pohnula jenom vyhláška, také agentem zvláště zdůrazněná, že za stavební los obdrží již v roce 1925 nejméně své peníze. Jelikož o tom první soudce neprovedl důkazů a nepředsevzal zjištění, které by umožnilo také přezkoumání, zda se ve smyslu §u 879 obč. zák., zákona ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák. a §u 11 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. jedná o neplatné právní jednání, nemohl odvolací soud rozhodovati ve věci samé, nýbrž musel odvolání vyhověti a rozhodnouti jak se stalo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

Důvody:

První soudce neshledal na koupi losu závady a zamítl žalobu o vrácení splátek, druhý soud však shledával námitku, že žalobce pohnula

ke koupi okolnost, v prospektu vytištěná a agentem prý zvlášť zdurazněná, že za stavební los obdrží peníze již roku 1925, s hlediska Šu 870 obč. zák. závažnou a zrušil proto rozsudek prvního soudce, ježto skutková stránka této námitky nebyla zjištěna, jakož dále i proto, že prý neučinil zjištění, jež by umožnilo přezkoumání, zda ve smyslu Šu 879 obč. zák. a zákona ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák. je prodej losů, o něž jde, platným právním jednáním. Jde tedy o dva důvody neplatnosti. Co se týče první námitky, že v písemném prospektu, který žalobce obdržel, jest označen rok 1925 jakožto rok, do něhož spadá poslední tah čsl. stavebních losů, stačí úplně žalovanou stranou výslovně doznaná skutečnost, a není třeba teprv zjišťovati, zda agent okolnost tu zvláště ještě také zdůraznil. Neboť nejde zde, jak nižší stolice a samy strany omylem za to mají, o případ Šu 870 obč. zák., o případ lstivého předstírání, nýbrž o případ Šu 871 n. zn. obč. zák., jenž v sobě slučuje případnosti dřívějších §§ 871 a 876 (motivy str. 256 a násl.), neboli o případ původního Šu 876. V novém doslovu zní § 871 takto: Byla-li jedna strana o obsahu svého prohlášení v omylu, jenž se týče hlavní věci nebo podstatné její vlastnosti, k níž úmysl po výtce směřoval a byl prohlášen, nevzniká pro ni závazek, pak-li druhá strana k omylu tomu zavdala podnět nebo jí omyl ten zřejmě nápadným býti musil. Tedy o takový omyl jde. Jest to podstatnou vlastností losu, zda bude tažen již roku 1925 či až 1947, kdy podle Šu 25 zák. ze dne 11. března 1921, čís. 100 sb. z. a n. skutečně poslední tah bude. O tom nemůže býti pochyby a také již odvolací soud to uznal. Útěcha, kterou žalobci dává první soudce, že když se bude moci účastniti tahů po 25 let, má více naděje na výhru, jest lichou, protože nezáleží na tom, na jak dlouho jsou tahy rozděleny, nýbrž na tom, kolik čísel má býti taženo. Ale i kdyby naděje byly jakékoliv, nemusí se tak dlouhá doba kupiteli vůbec hoditi, pročez v smlouvu nevejde. To je věc tak přirozená a samo o sobě jasná, že nepotřebuje důkazu, naopak bylo by třeba důkazu pro případ opačný: že totiž kupitel o délce doby věděl, když se ke koupi odhodlal. V tomto případě však na důkaz ten vůbec nedorazí, protože, byl-li žalobci předložen prospekt, udávající poslední tah roku 1925, a žalobce na základě tohoto prospektu koupil, je zřejmo, že koupil s touto podmínkou, že toto udání náleží k obsahu smlouvy, že úmysl jeho k tomu směřoval a byl prohlášen. Avšak druhá strana, žalovaná, k tomuto omylu zavdala podnět, používši prospektu toho vůči žalobci. Ale i jinak je splněna tato podmínka zákona, totiž i v druhé své možnosti, že jí omyl ten zřejmě nápadným býti musil. Toto rčení, znamenající tolik, jako věděti museti Šu 875, nevyžaduje skutečného vědění, neboť pak by to bylo již zneužití omylu neb kupitelovy nevědomosti, což již zakládá docela jiný čin, nýbrž předpokládá jen, že druhá strana o omylu sice třeba nevěděla, ale tuto svou nevědomost nedbalostí svou zavinila. Vzhledem k tomu, jak zákony tuzemské a cizozemské rčení toho užívají, mohlo by býti sporno, zda se předpokládá hrubá nedbalost či zda stačí každé zavinění, i nedopatření. Tuto pochybnost zde řešiti netřeba, neboť nedbalost žalované firmy byla každým způsobem hrubá, ježto užívala prospektů, které v tak důležité věci, v tak důležitém bodě obsahovaly udání klamné. I kdyby to bylo chybou tisku, ač se to nedá tak

snadno věřiti, protože 1925 nestojí snad místo 1945, ježto dle cit. Šu 25 je to $1922 + 25 = 1947$, přece firma, která se takovým obchodem zabývá, než dá prospekty do oběhu, musí je, jakž vyžaduje péče řádného obchodníka a zásada věrnosti a víry vůči zákazníkům, dobře, pečlivě a svědomitě prohlédnouti, takže musí nutně na chybu tak nápadnou a hrubou přijíti, a, nepřijde-li, jest to bezpříkladnou ledabylostí. Jest to vskutku nepřipustné praktikování uvedené zásady poctivého obchodu (§ 914 n. zn. obč. zák.), napřed nesprávných prospektů užívat a pak přes to práva z koupí na základě nich uzavřených: tak uplatňovat, jako by byly správnými bývaly. Odvolávati se na § 2 obč. zák., že neznalost zákona žalobce neomlouvá, je zde zcela nemístné. Žalobce neuplatňuje vůbec právní omyl, nýbrž omyl skutkový, týkající se povahy koupené věci. Že by byl tento svůj omyl postřehl, kdyby byl znal zákon čís. 100/1921, najmě jeho § 25, nevadí, neboť kdyby skutečně bylo možno, předpis Šu 2 obč. zák. pojímali tak, že zákon opravdu od každého vyžaduje znalost všeho práva a každého jeho ustanovení, ačkoli v celé říši není ani jediného člověka, jenž by se takovou znalostí zákona chlubit mohl, lze nejvýše říci, že žalobce omyl svůj ohledně rozhodné vlastnosti losu zavinil svou neznalostí zákona, ale ani zaviněný omyl nezbavuje ho práva Šu 871 obč. zák., smlouvou se zavázati, když druhé straně, žalované, omyl ten nápadným býti musil, dle hořejšího výkladu tedy byla by o něm věděla, kdyby byla náležitě opatrností užila. Neboť v takovém případě jest zcela lhostejno, jak druhá strana omyl získala, zákon nerozeznává a původní § 876 výslovně zavinění druhé strany samé předpokládá. Co dovolání uvádí, že v prodejní listině, kterou potom žalobce obdržel, chyba v letopočtu (1925) již nebyla, a že žalobce, netvrdě, že a kdy později se o pravém stavu věci dověděl, znal jej již od počátku, a že když platil splátky a přijal prodejní listinu, schválil smlouvu i po seznání pravého stavu věci — to vše jsou nepřipustné novoty, v první stolici neuvedené. Žalobce výslovně v žalobě tvrdil, že teprve teď se dověděl, že poslední tah bude až v roce 1946, ale žalovaná strana na to vůbec nereagovala (§ 267 c. ř. s.). Omyl také není vyloučen a tudíž vyvrácen tím, že snad splátky rozpočteny byly na dobu sahající přes 1925, ač pravda není, že to z prospektu vidno. Omyl je tím vyvrácen tím méně, když dle prospektu stane se kupitel vlastníkem výhry hned po první splátce. Tato námitka tedy jest důvodna vztahuje se však toliko na jeden stavební los, netýká se druhých, jež nejsou stavební, i dlužno tedy k vůli těmto zabývat se i druhým důvodem neplatnosti, který, kdyby byl dán, stačil by ovšem i pro stavební los.

II. Zákon o obchodech splátkových ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. praví v Šu 11, že jeho ustanovení platí i pro losy, jež se mají odevzdati až po splacení kupní ceny, že však zůstávají v platnosti předpisy zákona ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák. Tento pak stanoví: a) v Šu 1, že zcizení naděje na výhru státních a jiných losů na splátky, jakož i živnostensky provozované zcizování losů podle jiných podílů, než v plánu slosovacím stanovených nebo ve spojení se splátkovým obchodem jiné hodnoty za předmět majícím je zakázáno, b) v Šu 2, že živnostensky provozované zcizování státních a jiných losů nebo podílů

určených ve slosovacím plánu na splátky jest povoleno jen protokolovaným firmám a jen pod podmínkami tam stanovenými, c) v §u 4, že uzavíráří prodeje v §u 2 poznačených, vydávání prodejových listin o nich a nabízení k uzavírání takových obchodů nesmí se díti prostřednictvím podomních obchodníků neb cestujících agentů. § 5 pak stanoví tresty na přestoupení těchto předpisů. Že žalobce koupil losy od agenta žalované firmy, jest podle protokolu nesporno, i půjde tedy o předpis §u 4 c), ježto jde o koupi §u 2 b). Zcizeny losy samy a nikoli naděje na výhru, pročez nejde o případ §u 1 a), ale k vůli lepšímu porozumění bylo třeba, jak se ukáže, i tento případ v úvahu pojmouti. Jest otázkou, když předpis §u 4 c) přestoupen, jaké to má následky: zda je smlouva proto neplatnou, či zůstává-li platnou a přestupci (firma i agent) jen propadají trestu. Neplatností smlouvy není výslovně pohroženo na přestoupení žádného z předpisů a), b), c), a takových případů je v zákoně řada. Mayr, Lehrbuch 1922 I. str. 220 praví, že o tom, jaký účinek se přestoupení zákona přičísti má, rozhoduje úmysl zákonodárce, ale sám se nepokusil pro jednotlivé případy úmysl ten vyzkoumati a nedává čtenáři také na ruku známky, podle kterých by se na zákonodárcův úmysl mělo souditi, ačkoli zřejmo, že by to bylo pouhé hádání, jež není spolehlivým. Týž autor pak sice ve svazku II. kn. 3 §u 316 vyčítá řadu neplatných smluv, ale o souzeném případě se vůbec nezmiňuje. Ehrenzweig, System II. 1920 str. 149 n. n. praví, že smlouva jest platnou, když se zákaz obrací jen proti jedné straně. Dle tohoto pokynu ovšem smlouva by platnou byla, protože v projednávaném případě, s nímž však se ani tento spisovatel nezabývá, zákaz čelí jen proti zcizovateli, tedy proti žalované firmě. Než nehledíc k tomu, že často není zřejmo, proti komu se zákaz obrací, není tento názor nijak vnitřně zdůvodněn. Jednotná smlouva se trhá ve dvě, když na jedné straně (prodej) má býti zakázána, na druhé straně (koupě) však dovolena; lze namítnouti, že zákazem prodeje zakázána i koupě a naopak, a že není podstatným, když zákon chopí se věci se stránky silnější, zde prodávatele jako obchodníka, jenž obchod po živnostensku provozuje, a ovšem přestupek také jen u něho tresce. Tak na př. čl. zákaz prodeje lihových nápojů v den voleb obrací se sice proti prodávajícímu živnostníku, ale chce postihnouti kupujícího voliče, toť jasno. Krasnopolski Obl. R. 1910 str. 96 míní, že nicotnou jest nejen smlouva, směřující k plnění zákonem zakázanému, nýbrž i smlouva mající objektivně obsah porušující zákon. Dopadá to ad c) na tento případ? Zajisté nikoli. Stubenrauch k §u 879 str. 40 jest jediným, jenž i projednávaný případ uvádí mezi neplatnými smlouvami, ale to patrně proto, že i on se nachází v Manzovi, z něhož on je přejímá, ale jako Manz jen cituje zákaz (čís. 90/1878), neuváděje jednotlivých případností jeho, tak Stubenrauch uvádí sice dvě skutkové povahy z něho, ale jsou to zakazy a) a b), nikoli však zákaz c). Zda tento vypuštěn schválně a vědomě, není patrné, zdá se, že vůbec v úvahu nevzat. Neudržitelným především jest mínění, že každá smlouva, sjednaná s porušením nějakého zákonného zakazu, jest nicotnou, jakkoli dle znění §u 879 obč. zák. by se to správným zdálo. Neboť poohlédneme-li se po právním řádě, nalezneme zakazy, o nichž to jistě neplatí. Tak stanoví § 79 odstavec druhý živn. ř., že majitel živnosti nesmí při-

jmouti pomocníka bez výkazu, sice že se činí vinným přestupkem, ale tím daleko ještě není řečeno, že by s přestoupením tohoto předpisu sjednaná pracovní smlouva byla neplatnou, aspoň praxe živnostenských soudů ji přes to platiti nechává, ač ji na straně majitele živnosti stihá i trestní zákon (§ 321). Je smlouva o léčební výkon s fušerem (§ 343 tr. zák.) neplatnou? Zajisté. Ale nedovolený prodej léku dle §u 345 tr. zák.? Jedu dle §u 361—364 tr. zák.? §§ 371, 372, 396, 397, 419 tr. zák.? § 78 odstavec šestý živn. ř. zakazuje výplatu mzdy v hospodách, ale § 78 d) neplatnost placení nestanoví, ač může se státi to, čemu zákaz předejiti chce, že dělník mzdu ihned utratí neb prohraje a rodina celý týden třiti bude nouzi. § 59 živn. ř. zakazuje, by obchodní cestující nevozili s sebou zboží a neprodávali je, nýbrž dovoluje voziti s sebou jen vzorky. Podobně § 59 c) a d). Jiné zákazy v §u 60 a) a b) živn. ř. Ale je prodej proti těmto zákazum nicotným? Všeobecně se uznává, že moci čl. 11 obch. zák. nedostatek živnostenského oprávnění nevylučuje, by nebyl kdo obchodníkem a neuzavíral obchody dle obchodního zákona. Srv. též zákaz čl. 7 téhož. Dle všeho zdá se vyhovovati toto kriterion: zakazuje-li zákon přímo tu kterou smlouvu, t. j. smlouvu o ten který předmět, tedy zřejmo, že ji nechce nechati platiti a smlouva je tedy nicotna dle všeobecného zákazu §u 879 obč. zák. i když tu zvláštního zákazu není; nezakazuje-li však přímo smlouvu, nýbrž jen jistý způsob uzavření nebo uzavření na jistém místě nebo za jistého času, smlouva nicotnou není, leda by zákon sám zákaz ten nicotností ohrozil anebo z povahy věci nebo zákona zřejmo bylo, že zákonodárce si ji jako nicotnou představuje a jen sankci tu výslovně vyjádřiti opomněl. V zákoně, o němž jest řeč, jest ad a) v §u 1 smlouva sama zakázána a jest tedy nicotna. To stanovil zákon ze dne 7. listopadu 1862, čís. 85 ř. zák. výslovně v §u 2 těmi slovy, že splnění smlouvy nemůže býti soudně požadováno a mají místo jen případné nároky z obohacení a náhrady škody. V §u 2 ad b) však jest smlouva pod zárukami tam uvedenými dovolena, ale nedovoluje se dle §u 4 ad c) uzavírání osobami tam poznačenými (podomovními obchodníky a cestujícími agenty); ježto tedy zákaz nečelí proti prodeji samému, nýbrž jen proti jistým druhům sprostředkovatelu tohoto prodeje, dlužno souditi, že smlouva, takovým sprostředkovatelem uzavřená, je platna a jen sprostředkovatel a firma, jež ho použila, propadají trestu v §u 5 stanovenému. Zdali smlouva s porušením kautel daných v samém §u 2 je platna či nicotna, t. j. zdali zákon si dané kautely představuje jako nerozlučné podmínky přípustnosti a tudíž platnosti smlouvy, netřeba zde řešiti, neboť to je již podstatně jiná otázka, o kterou zde nejde, ačkoli řešení nemůže býti vzhledem k §u 2 cit. zák. ze dne 7. listopadu 1862, čís. 85 ř. zák. v porovnání s §em 1 téhož těžké, protože jde o docela obdobný případ přípustnosti prodeje jen pod určitými kautelami. Rozhodně veliký rozdíl jest, že zákon zákaz řečeného dvojího druhu sprostředkovatelství dal zvláště v §u 4, ne již v §u 2 jako podmínku dovolenosti smlouvy. Dle toho všeho, když netvrzen nedostatek podmínek §u 2, nýbrž jen přestoupení zákazu §u 4, dlužno smlouvu pokládati za platnou, což ovšem se vztahuje jen na tři ostatní losy, neboť smlouva o stavební los jest neplatna dle hořejšího podle §u 871 obč. zák. Dlužno tedy projednati otázku,

mnoho-li z kupní ceny vypadá na stavební los a mnoho-li na ostatní. Kdyby se ovšem ukázalo, že to dělití nelze — že by předmět smlouvy byl nedělitelným již proto, že cena byla úhrnná, není samo sebou tak na jev, jak žalobce míní — anebo že dle úmyslu stran to děleno býti nemělo, pak arci bude míti místo § 878 obč. zák., jenž o tom případě jedná.

Čís. 5055.

Do usnesení sborového soudu druhé stolice jako rekursního soudu, jímž zamítnuta námitka příslušnosti rozhodčího soudu a vyslovena příslušnost dovolaného sborového soudu první stolice, jest dovolací rekurs přípustným.

Zrušením rozhodčího nálezu pozbývá platnosti i sama smlouva o rozhodčím.

(Rozh. ze dne 19. května 1925, R II 153/25.)

Ve smlouvě, již uzavřel žalující stavitel se žalovanou společností ohledně postavení úřednických domů, byl pro případné spory ujednan rozhodčí soud. Smlouva zněla v tomto bodě doslovně: »Případné spory, které by se nedaly urovnati na základě předchozích podmínek, rozhoduje s konečnou platností rozhodčí soud, sestavený ze 2 zástupců podnikatele a 2 zástupců stavebníkových a obě strany vzdávají se neodvolatelně práva, nastoupiti k rozhodnutí sporu jinou právní cestu . . .«. Po ukončení stavby došlo mezi stranami k rozporům o výši účtu. Rozhodčí soud uznal nálezem peníz upravený na 752.427 Kč za správný a přiměřený. Tento nález byl napotom rozsudkem krajského soudu zrušen. Proti žalobě, domáhající se na řádném soudě zapravení nedoplatku za provedení stavebních prací, namítla žalovaná společnost nepřislušnost řádného soudu, ježto příslušným jest rozhodčí soud. **S o u d p r v é s t o l i c e** (krajský soud v O.) námitce vyhověl a žalobu odmítl. **D ů v o d y:** Otázkou jest, zda ujednaná příslušnost rozhodčího soudu vzhledem na zrušení rozhodčího nálezu jest konsumována, čili nic. Bývalý vídeňský Nejvyšší soudní dvůr projevil ve svém rozhodnutí ze dne 22. října 1901, čís. 14.378 (přil. k Věstníku civ. rozh. III. čís. 469) názor, že byl-li rozhodčí nález soudem prohlášen za zrušený, pro též nárok již nelze se obrátiti na rozhodčí soud, nýbrž výhradně na soud státní. K tomuto názoru připojili se — arciť bez bližšího odůvodnění — v literatuře komentáře Neumannův a Fürstlův, jakož i Pollak ve svém systému. Rozhodnutí Nejvyššího soudního dvoru opírá se hlavně o to, že vydáním rozhodčího nálezu řízení před rozsudím prý bylo ukončeno, že civilní soudní řád prý nezná nového projednávání a vydání rozsudku rozhodčím soudem, nemá pro takovou možnost zvláštních norem a že sluší zabrániti opakování právní nejistoty, způsobené zrušeným jednáním rozhodčím. Sborový soud nesdílí tyto úvahy a připojuje se k právníckým vývodům vysloveným profesorem Drem Rosenblattem ve článku uveřejněném v Allg. Oest. Gerichtszeitung 1903 čís. 39. Civilní soudní řád